27.9.2017

Lainsäädäntöneuvos Aku-Petteri Korhonen
Ylitarkastaja Juuso Kalliokoski

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO EDUSKUNNAN MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Hallituksen esitys eduskunnalle alkoholilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2017 vp)

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että esityksessä on otettu huomioon sen aiemmin sosiaali- ja terveysministeriölle antama lausunto siltä osin kuin se koskee lain siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännöksessä mainittu alkoholiasetus on syytä jättää voimaan esityksessä ehdotetulla tavalla, koska siinä säädetään eräiden alkoholijuomien määritelmistä. Nämä määritelmät ovat edelleen tarpeellisia kaupan pitämisen vaatimuksia ja suojattuja alkuperämerkintöjä koskevan EU:n maatalousalan lainsäädännön kannalta. Esityksessä on myös huomioitu alkuperäisestä, lausunnolla olleesta esityksestä puuttunut luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetun lain muutostarve.

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnitti lausuntokierroksella huomiota siihen, että esityksessä ei ole juurikaan arvioitu esityksen vaikutuksia maataloustuotantoon, elintarvikevientiin tai maaseudun elinvoimaisuuteen ja työllisyyteen, vaikka esimerkiksi Etelä-Suomen viljellystä vilja-alasta noin joka viides hehtaari kasvaa mallasohraa ja alkoholituotteet ovat suurin tuoteryhmä elintarvikeviennissä.

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota tilaviinin valmistukseen, jonka tulisi lakiesityksen 3 §:n mukaan tapahtua maatilan yhteydessä, jolloin valmistusmäärä saisi olla yhteensä 100 000 litraa kalenterivuodessa. Lisäksi 4 §:ssä todetaan, että yhteistyössä tuotetun tilaviinin valmistusmäärät eivät saa ylittää 100 000 litraa. Tällä hetkellä maaseudun kehittämisen eräs keskeinen tavoite on yhteistyön lisääminen maaseudulla etenkin pienten toimijoiden keskuudessa. Alkoholialan pienille toimijoille asetetut rajoitukset eivät edistä yritysten yhteistyötä ja kumppanuutta, jota nimenomaan kaivattaisiin maaseudulle nykyistä enemmän.

Maa- ja metsätalousministeriö toi lausunnossaan esiin, että vaikka tilaviini valmistettaisiin maatalouden yhteydessä, valmistus ei välttämättä tapahdu maatilan alueella, vaan fyysisesti jokin muu paikka voi olla sopivampi yrityksen perustamiseen ja toimintaan. Tilaviini tulisi nähdä tuotemerkkinä, jota voisivat käyttää myös tilaviiniä valmistavat maaseudulla sijaitsevat yritykset, joilla ei ole mitään maatilakytkentää. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että tilaviiniä valmistettiin vuonna 2016 yhteensä 200 000 litraa.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on tuonut esiin, että tilaviinin ja käsityöläisoluen vähittäismyyntipaikkaa koskeva sääntely vaikuttaa liian rajaavalta. Tilaviinin valmistustilojen yhteydessä oleva vähittäismyyntipaikka ei välttämättä ole kaikkein paras vaihtoehto myydä tuotteita. Tilaviiniä valmistavalla maatilalla tai maaseudun muulla yrityksellä voi olla esimerkiksi matkailutoimintaa ja tilaviinin vähittäismyynti saattaisi käytännössä toimia paremmin sen yhteydessä.